

PIOTR LICHACZ

NEUROETYKA
A TOMASZ
Z AKWINU

O użyteczności
myśli średniowiecznej
we współczesnych
debatach etycznych

Wydawnictwo IFiS PAN
Warszawa 2018

Spis treści

Wstęp	7
1. Co dobrego może pochodzić ze średniowiecza?	17
1.1. Stereotypy	18
1.2. Dwa przykłady: Franz Brentano i Charles S. Peirce	22
2. Neuroetyka a historia	35
2.1. O pewnym braku	35
2.2. Dlaczego tak mało historii w neuroetyce?	38
2.3. Kilka głosów o użyteczności historii etyki w neuroetyce ...	43
3. Jak czerpać ze źródeł średniowiecznych?	57
3.1. Wspólny grunt	57
3.2. Problemy z historiografiami, czyli jak nie czerpać ze źródeł średniowiecznych	66
3.3. Proste zasady czerpania ze źródeł średniowiecznych	81
4. Religijność, świeckość, naukowość	87
4.1. Wymóg świeckości etyki i nauki a ponowozytność	87
4.2. Religijność Tomasza z Akwinu a możliwość świeckiej etyki	97
4.3. Religijna naukowość i naukowa religijność	101
5. Nie tak odległe światy	113
5.1. Naturalizm we współczesnej filozofii	113
5.2. Naturalistyczna metodologia Akwinaty	118
6. Filozoficzne pożytki ze zdrowej teologii	141
6.1. Tomaszowa koncepcja Boga a naturalizm	141
6.2. Trwały „teologiczny kac”	158

7. Postawy wobec ludzkiej natury	167
7.1. „Naukowe ujęcie ludzkiej natury”	167
7.2. Ach, te kobiety	173
7.3. Filozoficzne wrażliwości i obawy	186
8. Nowe zastosowanie dawnych rozwiązań	197
8.1. Otwartość na śmiesznych staruszków	198
8.2. Determinizm <i>encore</i>	202
8.3. Przykłady pomocnych narzędzi	207
9. Moralność odmózgowa	231
9.1. Przykład współczesnej dyskusji o korzeniach moralności	231
9.2. Średniowieczny komentarz	237
10. Debatowanie o biomedycznym ulepszaniu	
– problematyczność etyki cnoty	259
10.1. Debaty i narzędzia intelektualne	260
10.2. Etyka cnoty a inne normatywne teorie moralne	262
10.3. Przykłady wołania o poszerzenie racjonalności moralnej	269
10.4. Zalety etyki cnoty w myśleniu o biomedycznym ulepszaniu	276
11. Etyka cnoty w poszukiwaniu przyzwoitego naturalizmu	281
11.1. Etyka cnoty a naturalizm	281
11.2. Terapeuta	289
12. O istnieniu wady moralnej i moralnego braku	305
12.1. Co wady mają ze sobą wspólnego?	308
12.2. Różne rodzaje relacji związane z istnieniem i poznawalnością wad	315
Zakończenie	323
Bibliografia	335
Indeks osobowy	359
Summary	367